

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

АРТ-ТЕРАПІЯ

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальності (-тей): для всіх спеціальностей

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин): 4 (денна форма: 120 год.: 20- лекції; 28 - практичні; 72 - самостійна робота; заочна форма: 120 год.: 4 - лекції; 8 - практичні; 108 – самостійна робота)

Мова викладання: українська

Презентаційні матеріали:

<https://classroom.google.com/c/NTQ0ODcwMTM1MjY3?cjc=nzl6251>

2. Інформація про викладача

ПІБ: Кічук Антоніна Валеріївна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: доктор психологічних наук, в.о.проф. кафедри загальної та практичної психології

Кафедра: кафедра загальної та практичної психології

Робочий e-mail: tonya82kichuk@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: четвер, 14.40-16.00

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни: процес «вербалізації» проблем та переживань особистості, самовираження за допомогою різних видів арт-терапії.

Метою вивчення дисципліни «Арт-терапія» є оволодіння студентами знань щодо її теоретичних основ і можливостей та навичок застосування арт-терапевтичних технологій у психологічній практиці, гармонізація розвитку особистості через розвиток здатності самовираження і самопізнання; поглибити наукові уявлення про види та методи арт-терапії; ознайомити студентів із психокорекційною роботою з використанням арт-технік.

У процесі вивчення та засвоєння дисципліни студенти опанують:

- понятійний апарат з дисципліни арт-терапії;
- засвоять різні арт-терапевтичні прийоми та техніки, що базуються на творчому самовияві, мобілізації творчого потенціалу людини, внутрішніх механізмів саморегуляції і зцілення;
- опанують умови та ситуації, які передбачають застосування арт-терапевтичних технік у психоконсультаційній роботі майбутнього фахівця;
- зможуть набути досвід виконання психодіагностичного аналізу кола психологічних проблем засобами арт-терапії та її різних форм (індивідуальна, групова, змішана) і видів

(ізотерапія, казкотерапія, терапія піском, музикотерапія, бібліотерапія, танцювальна терапія, глинотерапія, драматерапія і т. ін.).

В процесі вивчення курсу студенти можуть оволодіти такими **уміннями й навичками**:

- обґрунтовувати доцільність застосування арт-терапії для вирішення конкретного психологічного завдання;
- оцінювати ресурсні можливості клієнта та оптимально задіяти й розвивати його творчий потенціал за допомогою арт-терапії;
- застосовувати арт-терапевтичні методики й техніки для самодіагностики та саморегуляції;
- кваліфіковано й методично правильно користуватися арт-терапевтичним інструментарієм.
- опанувати різноманітні техніки малюнку: "Автопортрет", "Портрет", "Настрій", малюнок «По колу», мандалатерапія та ін., діагностика проєктивних малюнків «Малюнок людини», «Тест руки Вагнера», «Будинок, дерево, людина», «Кінетичний малюнок сім'ї» та ін.
- познайомитись із сучасними психокорекційними техніками роботи (нейрографіка, метафоричні асоціативні карти).

4. Зміст дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи арт-терапії.

Тема 2. Діагностичні можливості арт-терапії.

Тема 3. Психодинамічна терапія мистецтвом.

Тема 4. Основні форми арт-терапевтичної роботи. Індивідуальна та групова арт-терапія

Тема 5. Казкотерапія

Тема 6. Терапія роботи з піском та тривимірними матеріалами

Тема 7. Музикотерапія та Танцювально-рухова терапія.

Тема 8. Фототерапія

Тема 9. Ізотерапія та мандалотерапія

Тема 10. Метафоричні асоціативні карти

5. Політика курсу

Відвідування навчальних занять Згідно з «**Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ**» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Академічна доброчесність. Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «**Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ІДГУ**». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки. Використання технологій штучного інтелекту Навчальна дисципліна

не передбачає використання здобувачами генеративних моделей штучного інтелекту. Генерація тексту для виконання індивідуальних занять або підготовки до семінарських занять буде кваліфікуватися як порушення академічної доброчесності.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Шкала оцінювання та нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Форма проміжного контролю – модульна контрольна робота

Форма підсумкового контролю – залік.

Схема формування підсумкової оцінки

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях, участі у роботі на лабораторних заняттях, виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання МКР
Мінімальний рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Шкала переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в оцінку за традиційною шкалою

Сума балів	Оцінка за національною шкалою
90-100	зараховано
89-70	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	не зараховано (повторний курс)

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінювання під час аудиторних занять враховує активність студентів на занятті, рівень розуміння матеріалу та використання його при розв'язанні практичних завдань, грамотна побудова усних відповідей та якість оформлення письмових відповідей, презентацій чи інших видів завдань.

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Студент вільно володіє матеріалом, ґрунтовно та всебічно розкриває зміст питання із використанням наукових термінів; викладає самостійно, вільно, аргументовано, проявляє нешаблонність мислення; висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів.
4 бали	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом; розкриває теоретичні відомості з питань дисципліни; знає основні теоретичні положення з питань курсу. Однак, допускає незначні огріхи при відповіді на питання чи прослідковується деяка неповнота відповіді, скутість у висловленій думці, або не демонструє здатність висловлювати та аргументувати своє ставлення до альтернативних поглядів на питання.
3 бали	Студент володіє мінімальним понятійним і фактичним апаратом; розкриває зміст питання поверхово, фрагментарно, непослідовно, пояснення термінів неповні або не науковому рівні; не демонструє здатність до глибокого аналізу, використання обов'язковою літературою, не може повністю розкрити сутність окремих технологій, навести власні приклади.
2 бали	Студент володіє базовим понятійним і фактичним апаратом, розкриває зміст питання, але поверхово та обмежено, є неточності або огріхи у відповідях, відсутня аргументація

	або вона слабо розвинена. Демонструє обмежену здатність висловлювати власні думки та робити висновки. Завдання для самостійної роботи не виконані.
1 бал	Студент демонструє мінімальне володіння понятійним і фактичним апаратом. Розкриття змісту питання фрагментарне та поверхове. Допускає велику кількість неточностей та помилок у відповідях, аргументація відсутня. Не виявляє здатності до глибокого аналізу чи критичного мислення.
0 балів	Відсутній на занятті без поважних причин

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Самостійна робота оцінюється за такими критеріями: рівень опанування темою, ступінь орієнтації в опрацьованому матеріалі, самостійність, активність, зацікавленість студента в обговоренні питань для самостійного вивчення.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень</i>
5 балів	Самостійна робота виконана у повному обсязі та своєчасно, викладено логічно, з узагальненням і висновками, додано творчий підхід до завдання, візуалізація матеріалу; під час виконання використано сучасна література, наведено власні приклади; якість оформлення роботи відповідає нормам. При захисті завдання демонструє володіння матеріалом.
4 бали	Самостійна робота виконана у повному обсязі та своєчасно, викладено логічно, наведено приклади, але відсутні висновки, творчий підхід до розв'язання завдання, не використана сучасна література; якість оформлення роботи відповідає нормам з окремими недоліками. При захисті завдання демонструє володіння матеріалом.
3 бали	Студент виконав самостійну роботу, однак її результати не в повному обсязі або несвоечасно, під час її виконання не використав сучасну літературу, не навів приклади, оформлення роботи має недоліки, не відповідає встановленим вимогам. При захисті завдання не може пояснити більшу частину представленої інформації
2 бали	Студент виконав самостійну роботу з мінімальним рівнем розкриття суті завдання, не в повному обсязі та несвоечасно. Якість оформлення роботи має серйозні недоліки. Під час захисту завдання не може пояснити представленої інформації.
1 бал	Студент виконав самостійну роботу, однак повністю не орієнтується у ньому. Під час захисту завдання не може пояснити представленої інформації.
0 балів	Самостійну роботу не виконано.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота проводиться у письмовій формі та включає два теоретичних питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом, вміння застосовувати отримані знання у практичній діяльності.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
5	Під час відповіді на питання МКР студент продемонстрував володіння навчальним матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано виклав матеріал, правильно зробив висновки, додав власну оцінку поставленому запитанню, правильні приклади
4	Під час відповіді на питання МКР студент продемонстрував володіння навчальним матеріалом в повному обсязі, самостійно та аргументовано виклав матеріал, правильні приклади, однак не зробив висновки, не додав власну оцінку поставленому запитанню
3	Під час відповіді на питання МКР студент продемонстрував фрагментарне розуміння матеріалу, не зробив висновки. Приклади практичної реалізації шаблонні.
2	На питання МКР студент подав відповідь без розуміння суті питання.
1	На питання МКР студент подав відповідь, яка є перефразуванням поданого питання
0	Не відповів на питання

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Арт-терапія. Інноваційні психологічні технології / під ред. О. Тіунової, Т. Шейкіної. Випуск 5. Київ-Тернопіль: ЕЕАТА, 2018. 200 с.
 2. Вернікова Н. Метафоричні асоціативні карти. Основні принципи та техніки використання МАК. - К., 2018. - 203с.
<https://soulbooks.com.ua/ua/p625165060-metaforicheskie-assotsiativnye-karty.html>
 3. Животенко, Л. Арт-терапія : популярні методи в роботі психолога / Леся Животенко // Психолог дошкілля. – 2016. – № 1. – С. 26–27.
 4. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.
 5. Кічук А.В. Арт-терапія в практичній психології. Навч. пос. Ізмаїл: РВВ, 2013. 64с.
 6. Кічук А.В. Психологічний супровід дітей з ООП та їх батьків арт-терапевтичними засобами. Колект.метод.пос.Ізмаїл, 2023, 99с.
 7. Колпакчи О.С. Арт-терапія: курс лекцій : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 288 с.
 8. Кузнєцов, О. О. Вознесенська О.Л. та ін. Енциклопедичний словник з арт-терапії / О. Л. Вознесенська, О. М. Скар, О. А. Бреусенко, Кузнєцов, О. О. Деркач., Л. В. Мова та ін.; [за заг.наук.ред. О. Л. Вознесенської, О. М. Скар]. К.: Видавець ФОП Назаренко Т.В., 1017.- 312 с.
 9. Левчук Л. Психаналіз: історія, теорія, мистецька практика. – К.: «Либідь», 2020. – С. 255.
https://omolodim.at.ua/publ/levchuk_1_t_psikhoanaliz_istorija_teorija_mistecka_praktika_navch_alnij_posibnik_kijiv_libid_2002_255_s/1-1-0-29
 10. Максименко Д.С. Різнокольорове дитинство: ігротерапія, казкотерапія, ізотерапія, музикотерапія Київ: Центр учбової літератури, 2022. 192
 11. Міленіна Л.В. «Музика творить дива». –Методичні рекомендації. Княгининівський НВК. Луцьк, 2018. 48 с.
 12. Музикотерапія в Україні :зб. статей / [пер. з нім. Г. Котовські, К. Поліщук]; [за заг. ред. Львова О., Вознесенської О.]. Львів: БОНА, 2018. 76 с.
 13. Руденко А.В. Ігри і казки, які лікують.- Х.: Вид. група "Основа", 2022. - 208 с.
 14. Ройз С. Ключі сили. Львів: Видавництво Старого Лева,2022
- Інформаційні платформи:
15. <http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
 16. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
 17. <http://www.dnpb.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;

Затверджено на засіданні кафедри загальної та практичної психології від «15» січня 2024 р., протокол № 8